

Δασική-Περιβαλλοντική Πολιτική και Νομοθεσία

10. Κωδικοποίηση Δασικής Νομοθεσίας Οι κυριότεροι νόμοι για τα δάση και το περιβάλλον

Στέφανος Τσιάρας,
Δρ. Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος
stefanostsiaras@gmail.com

Κωδικοποίηση Δασικής Νομοθεσίας

Η Κωδικοποίηση της Δασικής Νομοθεσίας (ΚΔΝ) βρίσκεται στον ιστότοπο <http://kdn.ypeka.gr/> του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του ΥΠΕΝ είναι η αρμόδια Υπηρεσία για την ανανέωση της συλλογής και τη λειτουργία της πλατφόρμας.

Η ΚΔΝ εξασφαλίζει άμεση και ταχεία πρόσβαση στα περί δασών νομοθετήματα από όλους τους ενδιαφερόμενους πολίτες, επιχειρήσεις, νομικούς αλλά και ενδιαφερόμενους φορείς της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών αρχών και των κατά τόπους δασικών υπηρεσιών

Κωδικοποίηση της Δασικής Νομοθεσίας (ΚΔΝ)

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες Δικαίου:

1. Εθνικό Δίκαιο
2. Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης
3. Διεθνές Δίκαιο

Εθνικό Δίκαιο

- Νόμοι, προεδρικά διατάγματα, νομοθετικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις, κοινές υπουργικές αποφάσεις και σχετικές ερμηνευτικές εγκυκλίους
- Νομολογία, αρθρογραφία κ.λπ., καθώς και κάθε νομοθετική και κανονιστική ύλη

Το επίπεδο του Εθνικού Δικαίου, οι διατάξεις του οποίου αποτελούν και την κωδικοποιητέα ύλη του έργου, διακρίνεται και πάλι για λόγους πληρότητας σε δύο επιμέρους επίπεδα : **του Συντάγματος και της Κοινής Νομοθεσίας.**

Σύνταγμα

Στο επίπεδο του Συντάγματος ο χρήστης πληροφορείται τόσο σχετικά με τις ειδικές συνταγματικές διατάξεις για την προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων καθώς και τις συνταγματικές διατάξεις παραπληρωματικού χαρακτήρα για την προστασία τους. Η παράθεση αυτή γίνεται ομοίως για λόγους πληρότητας και μόνον της παρούσας Συλλογής της Δασικής Νομοθεσίας, διότι οι συνταγματικές διατάξεις δεν αποτελούν κωδικοποιητές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Κοινή Νομοθεσία

Το επίπεδο της **Κοινής Νομοθεσίας** αποτελεί και το κατεξοχήν αντικείμενο της κωδικοποιητέας ύλης της δασικής νομοθεσίας. Προκειμένου να είναι προσιτή στους χρήστες η Συλλογή, κυρίως όμως για να είναι δυνατή η αποτύπωση και παράθεση όλων των ισχυουσών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας με ενσωματωμένες τις διαχρονικές τροποποιήσεις τους και προς αντιμετώπιση του δαιδαλώδους χαρακτήρα της, η Συλλογή διακρίνεται και ταξινομείται σε έξι (6) **βασικές θεματικές ενότητες**, που καλύπτουν την ύλη της δασικής νομοθεσίας. Επίσης διακριτή κατηγορία αποτελούν οι Εγκύκλιοι.

Θεματικές ενότητες

- I. Γενικές Διατάξεις
- II. Διοίκηση Και Οργάνωση
- III. Προστασία Δασών
- IV. Διαχείριση Δασών
- V. Δασική Ιδιοκτησία
- VI. Παραβάσεις-Κυρώσεις-Ποινές

Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Κανονισμοί, Οδηγίες, αποφάσεις, συστάσεις, πράξεις κ.ά.
- Νομολογία δικαστηρίου Ε.Ε.

Διεθνές Δίκαιο

- Συμβάσεις, συνθήκες, πρωτόκολλα, συμφωνίες κ.ά.

Εθνική Στρατηγική για τα Δάση

Η Ελλάδα απέκτησε Εθνική Στρατηγική για τα δάση με την υπ' αρ. 170195/758/28.11.2018 Υπουργική Απόφαση με τίτλο "Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας 2018-2038 (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση)".

Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική καθορίζονται οι αρχές της δασικής πολιτικής για την επόμενη εικοσαετία με έμφαση στη μεσογειακή δασοπονία και στην αειφορική διαχείριση των δασών.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ

Βουλή των Ελλήνων
Αθήνα
Τρίτη 10 Ιουλίου 2018

Πρώτο Σχέδιο Αναφοράς
Ομάδας Εργασίας

Εθνική Στρατηγική για τα Δάση

Το μοντέλο της μεσογειακής δασοπονίας συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη και συνεισφέρει στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της χώρας. Η αύξηση της συμβολής των δασών αποτελεί βασικό στόχο της Εθνικής Στρατηγικής για τα δάση ενσωματώνοντας στο ΑΕΠ τομείς δασοπονικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα με την περιφερειακή ανάπτυξη όπως η παραγωγή ξυλείας και βιομάζας, η παραγωγή μη ξυλωδών δασικών προϊόντων (μανιτάρια, καρποί, ρητίνη, αρωματικά φυτά κλπ) και οι υπηρεσίες που παρέχουν τα δασικά οικοσυστήματα (αναψυχή, τουρισμός).

Οι κυριότεροι νόμοι για τα δάση και το περιβάλλον

Οι σημειώσεις της συγκεκριμένης ενότητας βασίζονται στις σημειώσεις του μαθήματος Δασικό Δίκαιο.

Βιβλιογραφία

Γούπος, Χ. (2005). Δασικό Δίκαιο. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Υπηρεσία Δημοσιευμάτων.

Ν.Δ. 86 / 1969 «Περί Δασικού Κώδικος»

- Έχει κωδικοποιημένη μορφή όλων των διατάξεων σε κεφάλαια και ενότητες
- Δέχθηκε σημαντικές τροποποιήσεις
- Ισχύει έως σήμερα
- Αλλά δεν αναδεικνύει την οικολογική προσέγγιση
- Αντικατέστησε τον Κώδικα του 1929 και περιέλαβε όλα τα νομοθετήματα των δεκαετιών 1950-1960.

(παρ. 1) Δάσος είναι πάσα έκτασις εδάφους καλυπτόμενη εν όλω ή εν μέρει υπό αγρίων ξυλωδών φυτών, οινωδήποτε διαστάσεων και ηλικίας, δυναμένη δια δασικής εκμεταλλεύσεως, να παραγάγει δασικά προϊόντα κατονομαζόμενα τον πίνακα διατιμήσεως δασικών προϊόντων

N.Δ. 86 / 1969 «Περί Δασικού Κώδικος»

(παρ. 2) Μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις ή μερικώς δασοσκεπή λιβάδια (δασικοί εκτάσεις, δασικοί βοσκότοποι, δασικοί βοσκαί) είναι εκτάσεις καλυπτόμενοι υπό αραιός και πενιχρός δασικής ξυλώδους υψηλής ή θαμνώδους βλαστήσεως διαπλάσεως

(παρ. 3) Χορτολιβαδικά εδάφη (δασικά εδάφη) είναι τα άνευ ξυλώδους υψηλής ή θαμνώδους βλαστήσεως, αλλά μετά χορτολιβαδικής (ποώδους) ή και εκ είτε εντός δασών είτε επί κορυφών ή κλιτύων ορέων, αλπικών ή μη

N. 248/1976

«Περί φύλλου καταγραφής, μητρώου ιδιοκτησίας και οριοθεσίας των δασικών εκτάσεων και προστασία των δημόσιων δασικών εκτάσεων

- ✓ Προβλέπεται η δημιουργία δασικού κτηματολογίου για όλες τις δασικές εκτάσεις
- ✓ Οι κτηματικοί χάρτες και τα μητρώα ιδιοκτησίας είναι προσωρινοί και καθίστανται οριστικοί μετά από διαδικασία στο Ειρηνοδικείο και στο Πολυμελές Πρωτοδικείο

Νόμος 998/1979

- «Περί προστασίας δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας»
- είναι το αποτέλεσμα του Συντάγματος του 1975
  - περιέχει νέους ορισμούς για το δάσος και τις δασικές εκτάσεις
  - δίνει μεγάλη σημασία στην προληπτική και στην κατασταλτική προστασία
  - προβλέπει την κατάρτιση δασολογίου
    - καταχώριση δασών και δασικών εκτάσεων κατά νομό, με τοπωνύμιο, όρια, έκταση, βλάστηση και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά
  - διαδικασία χαρακτηρισμού
    - αυτεπάγγελτα από την/τον Δασάρχη, που κρίνει με βάση τον νόμο και η απόφαση είναι δεσμευτική (δεν ανακαλείται)
  - αντιμετώπιση των πυρκαγιών και λήψη μέτρων
    - ορίζει επικίνδυνες περιοχές, μονάδες κατάσβεσης κλπ
    - ορίζει εντός τριμήνου την αεροφωτογράφιση, χαρτογράφηση και την κήρυξη αναδασωτέας περιοχής

N. 1650/1986 (16/10/1986)

«Για την προστασία του περιβάλλοντος»

- διαδικασία υποβολής και έγκρισης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)
- περιλαμβάνει και τους τρεις πυλώνες της αειφορίας (περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία)
- μέτρα προστασίας από ρύπανση(απόβλητα, ραδιενεργά κλπ)
- μέτρα προστασίας της φύσης και του τοπίου σε περιοχές ειδικού χαρακτήρα (πχ απόλυτης προστασία)
- πρόβλεψη για την ίδρυση του Ενιαίου Φορέα Περιβάλλοντος
- ψήγματα της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει»

N. 1734/1987

«Βοσκότοποι και ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με κτηνοτροφική αποκατάσταση ...»

- Στόχος: βελτίωση και ανάπτυξη των βοσκοτόπων και ορθολογική διαχείριση των κτηνοτροφικών μονάδων
- περιπτώσεις παραχωρήσεων
  - ✓ όταν δεν έχουν κηρυχθεί αναδασωτές
  - ✓ όταν κρίνονται κατάλληλες για γεωργική εκμετάλλευση ή για δημιουργία νέων ή επέκταση παλιών οικισμών
  - ✓ δημιουργία εγκαταστάσεων για χειμερινό τουρισμό
  - ✓ διενέργεια μεταλλευτικών και λατομικών εργασιών
  - ✓ σε κάθε περίπτωση εξαιρούνται οι πυρήνες των εθνικών δρυμών

N. 1845 / 1989

«Ανάπτυξη και αξιοποίηση της αγροτικής έρευνας και τεχνολογίας Δασοπροστασία ...»

- σύσταση του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικών Ερευνών (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε)
- σύσταση του Ειδικού Φορέα Δασοπροστασίας

N. 2538 / 1997

- σύσταση Συντονιστικού Κέντρου Δασοπροστασίας στη Γενική Γραμματεία Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος
- σύσταση σταθμών αεροπυρόσβεσης που υπάγονται στις Διευθύνσεις Δασών

N. 2612 / 1998

- μεταφορά αρμοδιοτήτων δασοπυρόσβεσης στην Πυροσβεστική
- μεταφορά αρμοδιοτήτων από την/τον Δασάρχη στην/στον Διοικητή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας
- η Δασική Υπηρεσία έχει μόνο την πρόληψη

N. 2800 / 2000

- ανακριτικές αρμοδιότητες στην Π.Υ. για έλεγχο διέλευσης από δασικές εκτάσεις
- καθορισμός υψηλών προστίμων για εμπρηστές

N. 3147 / 2003

- εισαγωγή ποσοτικού κριτηρίου για τον χαρακτηρισμό δασικών εκτάσεων (25%)
- ερμηνευτικά ζητήματα
- το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) τον έκρινε αντισυνταγματικό ως προς τον ορισμό του δάσους και της δασικής έκτασης (Απόφαση ΣτΕ Ολ. 32/2013)

N. 3208 / 2003

- καθιερώνει ελάχιστη έκταση για τον χαρακτηρισμό δάσους ή δασικής έκτασης και αφήνει στην κρίση της Δασικής Υπηρεσίας να χαρακτηρίσει και μικρότερη έκταση ως δασική
- προβλέπει τη δημιουργία τεχνητών φυτειών (χωρίς δασικό χαρακτήρα) με δήλωση στη Δασική Υπηρεσία από την αρχή της φύτευσης και όχι μετά
- ρυθμίζει τις διαδικασίες μεταβίβασης εκτάσεων
- ρυθμίζει το πρόβλημα των διακατεχόμενων υπέρ του Δημοσίου

N. 3818 / 2010

«Προστασία δασών και δασικών εκτάσεων του Νομού Αττικής, σύσταση Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας κλπ»

- αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών και απαγόρευση εκτέλεσης εργασιών
- επιτάχυνση της διαδικασίας κύρωσης δασικών χαρτών Νομού Αττικής
- σύσταση Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας κλπ
- ειδική Υπηρεσία Κατεδαφίσεων

N. 4280/ 2014

«Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»

- Η παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, καταργείται και οι παράγραφοι 3 έως 6 αντικαθίστανται ως εξής:
- Ως δάση και δασικές εκτάσεις νοούνται και οι οποιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις (φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, βραχώδεις εξάρσεις και γενικά ακάλυπτοι χώροι) που περικλείονται, αντιστοίχως, από δάση και δασικές εκτάσεις, καθώς και οι υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων και οι άβατοι κλιτύες αυτών.
- Τροποποιήσεις του 998/1979 με φιλοπεριβαλλοντικό πρόσημο

N. 4351/ 2015

«Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις»

- Το δικαίωμα βοσκής σε βοσκήσιμες γαίες , μεταξύ των οποίων δημόσια δάση, δασικές εκτάσεις στα οποία η βοσκή δεν έχει απαγορευθεί, παραχωρείται στις οικείες Περιφέρειες
- Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών γίνεται σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία και βάσει των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης της περιοχής

N. 4423/ 2016

«Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις»

- Δασική Συνεταιριστική Οργάνωση (ΔΑ.Σ.Ο.)
- Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας (ΔΑ.Σ.Ε.)
- Καταστατικό
- Δικαιώματα – Υποχρεώσεις μελών
- Συνεταιριστική μερίδα
- Όργανα του ΔΑ.Σ.Ε. : Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο, Εποπτικό Συμβούλιο
- Λειτουργία – Οικονομική Διαχείριση
- Ενώσεις Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας
- Σχέσεις με το Κράτος – Ποινικές και Ειδικές Διατάξεις

N. 4467/ 2017

«Τροποποιήσεις διατάξεων της δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»

- Δασικοί χάρτες
- Περί δασωμένων αγρών και χορτολιβαδικών εκτάσεων

N. 4519/ 2018

«Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις»

- Νομική μορφή
- Αρμοδιότητες
- Πόροι
- Αξιολόγηση – Έλεγχος

N. 4685/ 2020

«Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»

- Απλοποίηση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Προστατευόμενες Περιοχές
- Δασικοί Χάρτες
- Οικιστικές Πυκνώσεις
- Κτηματολόγιο
- Διαχείριση Αποβλήτων

Βιβλιογραφία

Γούπος, Χ. (2005). Δασικό Δίκαιο. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Υπηρεσία Δημοσιευμάτων.

